Szervezett turizmus a kastélyokba

Várúr, középkori lovag, fegyveres vitéz bőrében érezheti magát az, aki az idegenforgalom mostanában egyre divatosabb válfajának hódol. Időutazás ez, időgép nélkül. Veszélytelen, ártalmatlan játék, amelyben a leggazdagabb turisták gyermeki szenvedélyüknek hódolhatnak. Alkalmasint a játékból persze véresen komoly valóság lehet – olvasóink, akik emlékeznek még az Erőd című magyar filmre, biztosan igazat adnak nekem. A filmben a turisták, a játék résztvevői kezdetben csupán az izgalom, a mozgalmas időtöltés kedvéért kezdik meg a hadijátékot, ám egy „baleset" után elszabadul a pokol, fékezhetetlenné válnak az indulatok...

Ám feledkezzünk meg most erről a filmről, figyelmünkkel a realitásokra koncentráljunk. Utazzunk el újra Edelénybe, a Coburg-kastélyhoz – amelyet egyébként megkönnyitenek felvételeink. Fotóriporterünk a napokban járt a városban, s egy esős délelőttön ismét lencsevégre kapta a már oly sokszor lefényképezett épületet. Szívesen megörökitette volna a munkásokat, a kőműveseket, ácsokat, az épület felújításán dolgozó emberek mozdulatait – de a korszerűsités még nem kezdődött el.

A kovácsoltvas kerítéselemek a mesterek kezére várnak...
Fotó: Balogh Imre

Pedig a legutóbbi sajtótájékoztató után — Budapesten tartották a Hilton Szállóban — már a munka gyors megkezdésére számítottunk. Nem ok nélkül, hiszen a tájékoztatón magabiztos kijelentés hangzott el: a svéd partner szerint 1989 decemberében már a felújított szállóban szilveszterezhetnek a szervezett turisták. A programokról is szóltak. A tervekről, amelyek szerint a vendégek század eleji autókon, vagy négylovas hintón járják be a környéket libériás inasok társaságában. Prospektust láttunk, ennek fényképein szakállas puskát próbált egy úr korhű ruhába öltözve — reméljük a fegyver nem visszafelé sült el.

A puskás úr természetesen könnyen elképzelhető lenne az edelényi kastély udvarán, s kevés fantáziával elgondolhatjuk mindazt, amit cikkünk elején az időgép nélküli időutazásról írtunk, persze csak a veszélytelen, ártalmatlan játékról. A szervezett kastélyturizmusra, a felmérések szerint Magyarországon több mint hatszáz kastély, illetve kúria jöhet, jöhetne számításba. A közelmúltban szerkesztőségünkben járt Katona László, a budapesti Kastély Tourist Kisszövetkezet elnöke. Tőle is tudjuk, ami közismert, hogy a nemzeti értékeink, kincseink közé sorolható kastélyok, kúriák megmentésére (sem) áll rendelkezésre elegendő állami pénz. Úgy gondolják, ebben az esetben csakis akkor van lehetőség a megőrzés, a korszerűsítés, finanszírozásának megteremtésére, ha mind a befektető, mind az üzemeltető olyan funkciót tud kialakítani, amely belátható időn belül megtéríti a befektetett tőkét, hasznot hoz. A magyarországi kastélyok egy részét korábban termelőszövetkezeti irodának, SZOT, illetve vállalati üdülőnek alakították át. Edelényben például bíróság működött, lakásokat alakítottak ki benne. A lényeg azonban változatlan maradt: az épület állapota folyamatosan romlott, s pénz hiányában csupán a jó szándék nem volt képes korszerűsíteni, felújítani.

Néhány hónapja — lapunk is hírt adott róla — Budapesten aláírták az edelényi kastély átépítésére, korszerűsítésére alapítandó svéd—magyar vegyesvállalat előszerződését. A külföldi fél — jegyezték meg a tájékoztatón — abban reménykedik, hogy a vállalat megalakulása elől mihamarabb elhárulnak az adminisztratív akadályok, s megkezdődhet a konkrét munka. A tervek szerint a szálló ötcsillagos lesz, s minden igény kielégítésére berendezik. Elmondták még a Hilton Szállóban, hogy a külföldi partner — megfelelő piackutatás után — évtizedekre terjedően alakította ki elképzeléseit. Minden reményük megvan rá, hogy a vegyesvállalati tőke megtérül, s a jövedelemből nemcsak ők, hanem magyar társaik szintén részesülnek.

De miről szólnak a legújabb hírek? Lesz-e, s ha igen, mikor időutazás Edelényben? Nos, konkrét nyilatkozatot nem sikerült szereznünk. Arról viszont biztosítottak bennünket: a szervezés, az előkészítés folyik, a részletekről később bőségesen tájékoztatják a közvéleményt.

U. J.

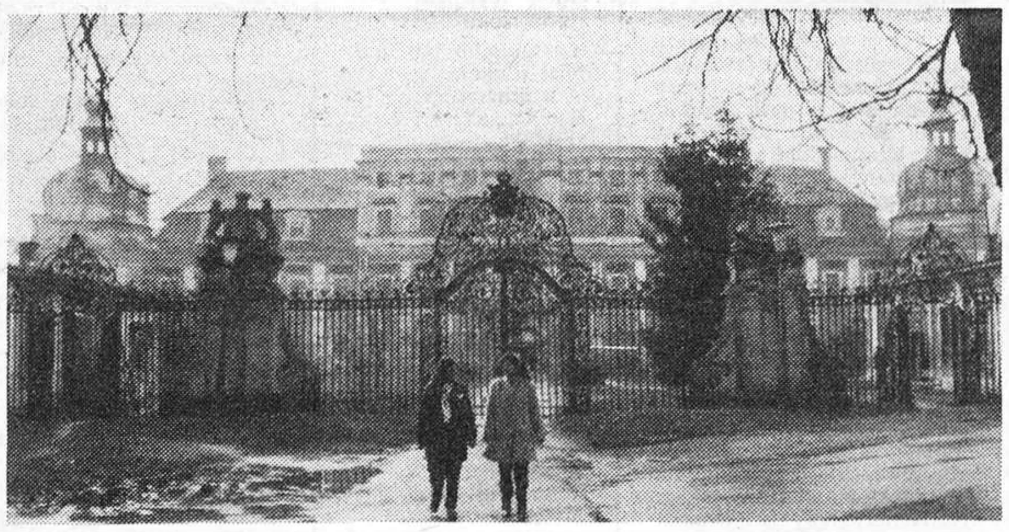

Egy esős délelőtt a kastély bejárata előtt...

A vízi turizmus lehetőségeiről

Vonzóak a vízparti nyaralások, s ha ez vízi sportokkal, turizmussal is összekapcsolható, még nagyobb az érdeklődés. A folyók, tavak világa, a parti erdők, a tiszta levegő mind-mind hiánycikk a városi ember számára, sokan ülnének szívesen csónakba, hajóba, de hol, hogyan?

A dolgok másik oldala, hogy ma alig akad vállalat Magyarországon, amelyik megengedhetné magának, hogy csak az egyszerű alaptevékenységéből éljen, s ne használja ki adódó más lehetőségeit. Az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóságon is rájöttek arra, hogy a vízgazdálkodási feladatok ellátásához szükséges, de az év egy részében kihasználatlan védelmi központjaikat, őrtelepeiket, tanya- és egyéb hajóikat igénybe vehetnék — térítés ellenében — az üdülni, pihenni vágyók.

— Azt tervezzük — mondja Pados Imre, az ÉVIZIG igazgatója —, hogy az eddig spontán kialakult turizmust tudatosan továbbfejlesztjük, s ennek megteremtjük gyakorlati feltételeit is.

— Például a Tokajba, Sárospatakra látogatók — akár iskolák kiránduló osztályai — sétahajózásra indulhatnának. Tanyahajóink, önjáró motorosaink 45 személyesek, egy Tokaj—Sárospatak, vagy Tokaj—Tiszalök út szép élmény lehet mindenkinek. Az iskolásoknak, mint tanulmányi kirándulást felajánljuk a lehetőséget, hogy a hajóút közben völgymenetben megismerkedjenek a vízgazdálkodás legnagyobb alkotásával a tiszalöki duzzasztóval, az erőművel és a hajózsilippel, hegymenetben pedig a Bodrog mellett telepített törökéri szivatyútelepekkel, ahol egymás mellett vannak jelen az egyes korokat reprezentáló műemlék, gőz-, dízel- és elektromos üzemű szivattyútelepek.

— Sárospatakon és Tokajban is turistaosztályú szállást tudunk biztosítani 15—25 személynek. Tervezzük, hogy a vízi túrázók részére a későbbiekben kajakot, kenut kölcsönözzünk, esetleg csónakot is (van ugyanis olyan üzemünk, ahol csónakot is tudunk gyártani), sőt az is elképzelhető, hogy a túrázó akár egy másik igazgatóságon adja le a csónakot, amelyet mi víziúton visszaszállítanánk.

— Egyéni, családos, vagy kiscsoportos turistákat is el tudunk helyezni a Tiszához közel fekvő védelmi központjainkban és gátőrházainkban, komfortos körülmények között. Azoknak ajánljuk ezt az üdülési módot, akik fürödni, horgászni, fotózni akarnak, csendre, kikapcsolódásra vágynak. Még korlátozott mértékű kiszolgálást, ellátást is tudunk biztosítani.

— Esetleg vadászattal egybekötött vízi túrákat is tudnánk szervezni. Egyszóval azt szeretnénk, ha sikerülne hozzájárulni az országrész idegenforgalmának fejlesztéséhez, és bevallom, az sem közömbös számunkra, hogy létesítményeinket ilyen módon is tudjuk hasznosítani. A tokaji és szerencsi szakaszmérnökségünkön a megbízott munkatársunkkal lehet az üdülést megbeszélni, a programokat lekötni. Árakról egyelőre még nem tudok beszélni, a szezon kezdetére, május közepére-végére ez is kialakul majd. Mindenesetre ehhez az eszközállomány rendelkezésre áll, csak a szervezési dolgok vannak hátra. Bízom benne, hogy a kellő időben mindenről tájékoztatni tudjuk az érdeklődőket — fejezte be tájékoztatóját Pados Imre.

(sz—i)

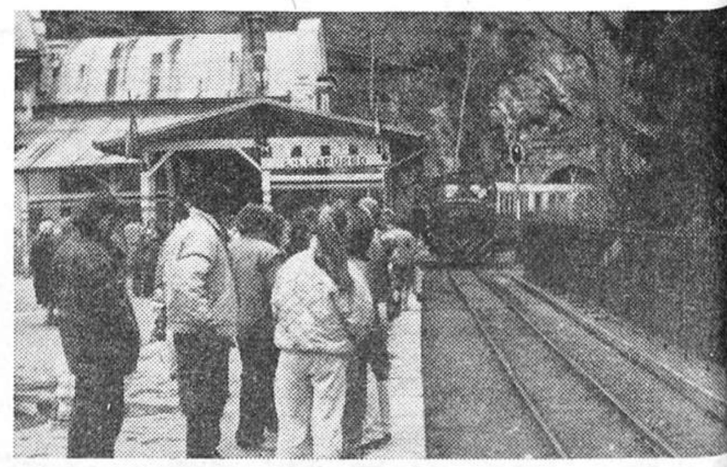

A kisvasút állomása Lillafürednél. Szóba került megszüntetése is, d[...]zött a józan ész.

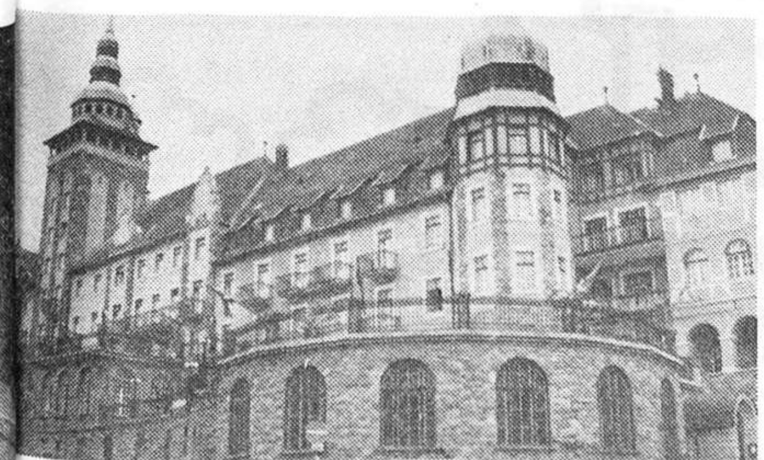

[...]alotaszállónál... Éke, gyöngye a Bükknek.

Vendégek é[...]endégvárók

A füstnél[...]ar haszna

Jó év volt. S hogy milyen lesz? A titkok tudói mindenesetre aggódnak. Tavaly, s ez rekordnak számít, 19 millió külföldi járt hazánkban. Mi is utaztunk. Az idén már világútlevéllel, speizolt valutával. A múltról beszéljünk-e, vagy netán a jövő lehetőségeit feszegessük? Filozofáljunk inkább!

Az idegenforgalom nemcsak üzletág, nem pusztán belkereskedelmi profil... Ez az immár klasszikus megállapítás minden szakmai tanácskozáson elhangzik. Ehhez még tegyük hozzá: az idegenforgalmi beruházások közvetve, vagy közvetlenül legalább olyan mértékben szolgálják a bennszülöttek érdekeit, mint az idegenekét. Nincs érdekellentét a vendégek és a vendégvárók között, nem jut „nekünk" kevesebb, ha „nekik" szállodát, utat, benzinkutat építünk. Egyszer Miskolcon hangzott el a témával kapcsolatos definíció: „Tágabb értelemben az idegenforgalomba szinte minden beletartozik. A szállodák, a vendéglátó üzemek, a közlekedés, a városkép, a tisztaság, az esztétika. Minden, ami a lakosság és látogatók körében vonzalmat kelthet; hogyan érzi magát lakóhelyén a lakosság, milyen hírünket viszik szét a látogatók a világba. Itt mindenkinek le kell tennie a maga obulusát, mert a vendéglátás sokrétű feladatát egyetlen szerv sohasem lesz képes megoldani."

Ismeretes lehet a kókuszdiós hasonlat is. Nehéz feltörni, hozzáférhetővé tenni az idegenforgalmi látványosságokat. Vegyük például Bánkutat! Síparadi[...] ként is emlegetik. Csakho[...] hezen megközelíthető, mert[...] felelő utak és parkolók [...] ép'ültek meg, az ellátás [...] méltatlan a helyhez és a k[...]

A kedélyek a bánkúti t[...] ház bezárása és eladása [...] már kezdenek megnyugodni[...] jó üzleti érzékkel megáld[...] anyagilag tehetős bud[...] székhelyű cég vette meg [...] kolcon leányvállalata mű[...] potom kétmillió forintért. [...] gazda garanciát vállalt, [...] ennek az összegnek körü[...] tízszeresét költi a ház csi[...]

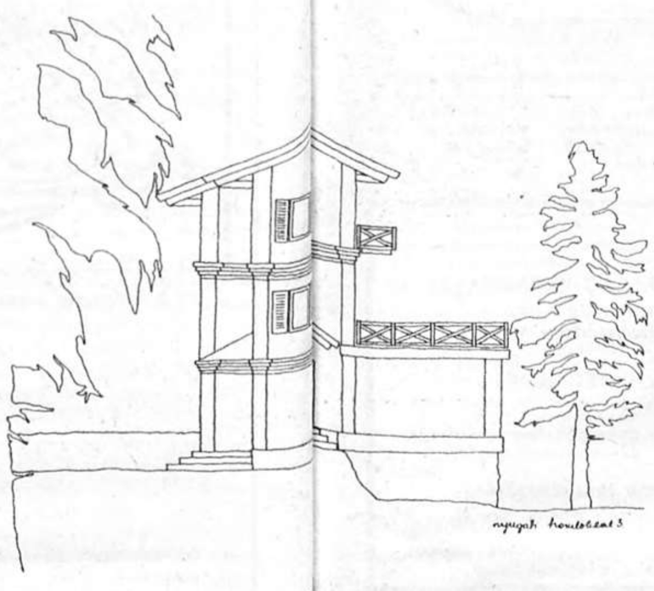

Talán ilyen lesz a bánkúti turi[...]

[...] komfortosítására, a kör[...]zet megóvására. Talán jövő [...]végére nyílik meg. Az új tu[...]a borsodi vezetők előtt tette [...]z esküt, hogy a házból nem [...]nűzik a bakancsos, hátizsá[...]k turistákat. Úgy legyen!

[...]gy közkeletű, s némileg túlzó [...]ás szerint nálunk a belpoli[...] — a kereskedelem. Az ál[...]polgár hangulatát jórészt a [...]árló hangulata határozza [...] A turistának sem mindegy, [...] mit kap a pénzéért. A tu[...] egyébként is beszédes faj[...] Dicsér, ha a dicséret indo[...] S panaszkodik, ha oka van rá. A reklámszakemberek tudják: a szájpropaganda a leghatékonyabb reklám. S szűkebb hazánkról van mit mesélni! Mert mást kínál Mezőkövesd, s megint mást Aggtelek. Másképpen szép Kőkapu, mint Lillafüred környéke. Egy külföldi prospektusban egy bonyolult eljárással számított táblázat látható. A potenciális vendégvonzás szempontjából rangsorolták idegenforgalmi nevezetességeinket. Miskolc pontszáma kétszerese Tokajénak, de Sárospatak „többet ér", mint Aggtelek. Ízlés dolga. Az viszont tény, hogy az ország idegenforgalmi látványosságainak egytizedével rendelkező háromnevű megyénk fogadási készsége csak 6—8 százalékra tehető. Még mindig nagyon szűk az az idegenforgalmi folyosó, amely Kassától Miskolcon át a fővárosig, s a Balatonig ér. Pedig jó lenne idecsalni, feltartani a látványra éhes utazót. Óvatos becslések szerint az idegenforgalomban negyven százalékkal olcsóbban lehet kitermelni a dollárt, mint az áruexportban. Tehát: jobb üzlet itthon a külföldit téliszalámival etetni és aszúval itatni, mint ezeket a portékákat exportálni. A füstnélküli ipar, ahogy frappáns kifejezéssel az idegenforgalmat hívják, nemzetgazdasági szempontból is jelentős, hiszen „termékei" nagy haszonnal értékesíthetők. S csak javít az összképen, hogy ez az iparág nem szennyezi a környezetet.

B. I.

Határos [...]anácsok

A statisztikákból egyértelműen megállapítható: nő, az utazási kedvünk. Tavaly, Borsod közúti és vasúti határátkelő állomásain 3 millió 147 ezren léptek át az országhatárt, s idén — a világútlevélnek köszönhetően — minden bizonnyal magasabb lesz ez a szám. És még valami „indokolja" a várható növekedést: határon belül, az áremelkedések miatt jó néhány áruféleség — főként csecsemő- és gyermekholmik — sokkal[...] kerül, mint a szomszédos [...] szlovákiában, s így nem [...] ges, többen élnek a bevás[...] rizmussal.

Nos, csakis szerencsével[...] vámosok jóindulatában [...] hozhatók be ilyen cuccok. [...] indulatban ne nagyon re[...] kedjünk; ugyanis a csehsz[...] vámelőírások szigorúak, az [...] tett áruk kivitelét tiltják. [...] tájékozódni a határon a „m[...]

[...] mit nem?" szabályairól, [...] nincs annál kellemetlenebb, [...] hogy visszaküldenek ben[...]ket, avagy lefoglalják a vá[...]lt holmit.

[...]rsze azért az utasok nagy [...]ősége betartja a vám- és de[...]előírásokat, ügyel a szabá[...]ra. De sajnos kevésbé figyel[...] azok, akiknek már világút[...]ük van: ehhez az útiok[...]yhoz ugyanis statisztikai lap [...]ell, e nélkül, illetve kitöltése nélkül nem léphető át a határ. A statisztikai lapot eddig a határon is adták, de a határőrök készlete már kimerülőben van, így mindenféleképpen máshol, a postánál kell ezeket beszerezni. Ára két forint. Minden egyes utazás alkalmával ki kell tölteni egy ilyet, s azoknak is, akik csak valamelyik szomszédos szlovák településre rándulnak át.

I. S.

„Túrajegy" a turizmusé[...]

A B.-A.-Z. Megyei Tanács Ifjúsági és Sportosztálya 1988-ban négyezer darab 75 Ft névértékű „Túrajegy"-et bocsát ki, melyből a megyében működő általános iskolák, és úttörőcsapatok pályázat útján részesülhetnek. A pályázat célja a gyermek- és ifjúsági turizmus népszerűsítése, az iskolák, úttörőcsapatok turisztikai programjainak segítése. A szelvényeket a múzeumok, a vándortábori szálláshelyek érvényesítik pecsétjükkel, melyet ezt követően 1988. november 1-ig a B.-A.-Z. Megyei Tanács[...] sági és Sportosztályán leh[...] számolni.

A pályázatokat a terüle[...] töröelnökségekhez április [...] kell eljuttatni, melynek [...] maznia kell a tervezett fe[...] nálás ismertetését, a ren[...] zésre álló forrásokat, a tá[...] tás igényelt összegét, a [...] címet és számlaszámot. A [...] zatokat az ifjúsági és spo[...] tály a Magyar Úttörők S[...] sége Megyei Elnökségével [...] sen, ez év május 6-ig bírál[...]

Útlevél nélkül Domicára

[...]nt, az aggteleki barlang[...]szer mélyén a látogatóknak [...]ában megmutatnak egy rá[...]s mondják: azon túl, már [...]szlovákia. Az államhatár a [...]dlában húzódik. A túrave[...] azt is megjegyzik: a bar[...] domicai ága is látogatható, a [...]ar turistáknak útlevél nél[...]demes átrándulni az aggte[...] határállomástól néhány száz méternyire levő domicai barlanghoz. Csodálatos cseppkőképződményekben gyönyörködhetünk, a barlang szépen kiépített, a fogadóépület is impozáns.

Csoportosan, a személyi igazolvány adatai alapján elkészített határátlépővel léphetünk csehszlovák területre, s természetesen koronát is válthatunk. Ez elegendő a belépőjegyre, s apró ajándéktárgyak vásárlására.